

man ikke kan sige noget Beslemte derom for alle Tilfælde, men man kan dog sikkert betegne en vis Størrelse, som den man antager maa blive tilbage som Tiliggende ved Præstegaarden, hvor ikke ganske særlige Omstændigheder give Anledning til en Undtagelse. Hvad nu den første Deel af Lovforslaget angaaer, som egentlig har søgt at udjevne Forskjellighederne i Præsteembedernes Vønning, skal jeg udtale, at jeg, uden forøvrigt at hende det Forslag, som nyligt er blevet omtalt af to ærede Rigsråds-mænd, paa en anden Maade er kommen til noget Egnende. Det forekommer mig, at den første ærede Taler, som vilde have dette store Spørgsmaal om Statens Eiendomsret, Kirkens Eiendomsret og Menighedernes Ret løst, og som endog meente, at det allerede var blevet løst derved, at Lovforslaget var blevet forelagt, sluttede noget raft ved at sige, at dette store Spørgsmaal saaledes var løst. Jeg troer, at hele dette Forhold er langt mere indviklet ifølge den historiske Gang, end at det saaledes uden Videre kan løses ved, at man siger, at det er Statsejendom, eller ved at man siger, at det er Kirkens Eiendom eller Menighedernes Eiendom. Det er utvivlsomt, at det er Statens Eiendom i den Forstand, at saafremt det, der nu er henlagt til Vønning af Geistligheden, skulde vise sig at være i høi Grad overskødig, eller at en Deel af Folket skulde udfille sig fra Kirken, og der derved skulde være bleven Anledning til at henytte det paa en noget anden Maade, at Staten da maa være berettiget til at disponere over de overskødige Midler. Dette staaer klart for mig, og ligesaa klart staaer det for mig, at Kirken og navnlig Menighederne have den modsatte Ret, nemlig den, at saalænge Sattet foreligger i saa Henseende, at da det, der hdes og i Aarhundreder har været ydet i dette Niemed, fremdeles hdes dertil og, saa vidt muligt, paa de Steder og paa den Maade, som hidtil har været Tilfældet. Paa denne Maade er jeg kommen til omtrent noget Egnende, som er omtalt af de to sidste ærede Talere. Jeg troer, at det Rigtige er, at man stiller sig paa det Standpunkt, at der af vedkommende Menighed skal til deres egen Præst ydes Alt, hvad de selv give, undtagen det, man nu engang anseer som overskødig, hvilket da

først og fremmest skulde anvendes som en Understøttelse til andre Menigheder; der ikke ere i Besiddelse af tilstrækkelige Midler til at lønne deres Præst med. Hvorvidt det forøvrigt kunde være hensigtsmæssigt at tage en saadan Størrelse som Maximum eller Minimum, som er nævnt af den ærede Taler fra Randers Amt (Mourier-Petersen), skal jeg ikke sige Noget om. Jeg troer, at det Overflødigt, der vilde fremkomme — saavidt jeg erindrer, blev der nævnt 103,000 Rdl. — vilde være temmelig Lidet til at opfylde de Fordringer, der ved en saadan Ordning maatte stilles til dette Beløb. — Paa den anden Side forekommer det mig heller ikke, at det er nødvendigt at gaae slet saa høit, at man satte 600 Tdr. Korn som Maximum. Det er jo imidlertid Noget, der kunde blive Gjenstand for nærmere Overvejelse. — Vil man derimod ordne Forholdet paa den Maade, som er foreslaaet i det foreliggende Udkast, forekommer det mig, at det, der allerførst maa falde i Sinene, er den overordentlig kunstige Maade, hvorpaa det Hele er ordnet, den Mængde af Klasser og Gradationer i Raldene ved forskjellige Tillæg, Fradrag og Hjemmeindtægt, saa at det er umuligt at finde ud af, hvilke Embeder der blive de største og hvilke de mindste. Skulde man gaae den Vej, som her foreligger, troer jeg, at det Første, man maatte gjøre, var bethdeligt at indskrænke Klassernes Antal. Dernæst forekommer det mig, at hele den Deel af § 2 — jeg veed isøvrigt meget godt, hvorledes den er kommen ind — der angaaer Tilskud og Fradrag paa Grund af Folkemængden og paa Grund af Udstrækningen af Embedernes Areal, ogsaa burde udgaae. Ere Embederne enkelte Steder saa store, at Gjerningen ikke kan bestrides af een Mand, kan det ikke hjælpe, at vi paa den Maade raade Bod derpaa, at vi give Vedkommende noget Mere, men saa bør man raade Bod derpaa ved Omanketteringer. Ere andre Steder Embederne saa smaa, at deres Bestribelse ikke udfylder Præstens Tid, vil man ogsaa de fleste Steder kunne raade Bod derpaa ved en anden Ordning, men der er i alle Tilfælde ingen Grund til at trække Noget fra. Det er heller ikke i og for sig uhensigtsmæssigt, at Embeder af stort Omfang og med en heel Deel at bestille, navnlig